

Inhoud:

Hoe gaan we met pesten om (voorwaarden)	blz. 2
Wat is pesten? / signalen van pesten	blz. 2
Drie hoofdregels als uitgangspunt	blz. 3
Omgangsprotocol voor alle groepen	blz. 3
Aanpak ruzies/pestgedrag in vier stappen	blz. 4
Consequenties fase 1 t/m 5	blz. 5
Suggesties voor begeleiding bij pesten	blz. 6
Doelen Pestprotocol	blz. 7

Algemeen:

- Uitdragen dat pesten een probleem is waarbij verschillende partijen betrokken zijn: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers.
- De school heeft als doel pestproblemen te voorkomen; los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten de leerkrachten en directie (in samenwerking met de ouders) dit kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Er is een klachtenprocedure en een mogelijkheid tot inschakelen van een vertrouwenspersoon (...)

Wat is pesten?

Pesten is het herhaaldelijk uitoefenen van lichamelijke en/of geestelijke mishandeling door één of meerdere personen op een persoon, die niet in staat is zich te verdedigen.

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is er sprake van incidenten en van een gelijke machtsverhouding, is er geen winnaar of verliezer, is het slachtoffer in staat zichzelf te verdedigen, en loopt het slachtoffer geen (blijvende) psychische en/ of fysieke schade op.

Bij pesten kan een onderscheid gemaakt worden tussen incidenteel pesten; een enkele opmerking, een enkele duw, een enkele keer een voet uitsteken en structureel pesten; sommige leerlingen zijn continu het slachtoffer van pesten, wat ze ook doen, wat ze ook zeggen, wat voor kleding ze ook dragen, het is nooit goed. Sommige leerlingen gedragen zich continu als pestkoppen, het lijkt wel of ze geen andere manier van omgaan met medeleerlingen kennen. Belangrijk om te weten is dat pesten lang niet altijd zichtbaar is, vaak gebeurt het stiekem en uit het zicht van leerkrachten, ouderen en/ of verzorgers.

Signalen van pesten kunnen o.a. zijn:

- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- beledigen/kwetsen (bijvoorbeeld opmerkingen maken over kleding, religie, uiterlijk, familie etc.)
- isoleren/negeren
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- bedreigen/ chanteren
- samenspannen tegen één bepaalde leerling
- bezittingen afpakken en/of stuk maken
- buiten school(tijd) opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna lopen/rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- via de computer (bijvoorbeeld MSN) iemand bedreigen of uitschelden

Drie hoofdregels als uitgangspunt:

Regel 1:

Het inschakelen van de leerkracht bij pesten wordt niet opgevat als klikken; Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen bij:

- Je mag niet klikken, maar .....
als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan moet je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Regel 2:

Een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goed sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen; school en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind te komen oplossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid moeten nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van ouders bestaat uit:

- het aanreiken van informatie
- het geven van suggesties
- het ondersteunen van de aanpak van de school
- het uitvoeren van gemaakte afspraken

Omgangsprotocol voor alle groepen:

Het omgangsprotocol is gebaseerd op drie hoofdlijnen: *respect, verantwoordelijkheid en samenwerking.*

Respect: De kinderen ouders en leerkrachten hebben in de eerste plaats respect voor elkaar, hun omgeving en zichzelf.

Verantwoordelijkheid: De kinderen, ouders en leerkrachten zijn verantwoordelijk voor hun eigen gedrag en voor de afspraken die ze samen maken.

Samenwerken: De kinderen, ouders en leerkrachten streven naar een goed evenwicht tussen geven en nemen met respect voor zichzelf en de ander.

Dit betekent:

- Doe niets bij een ander wat je zelf ook niet fijn vindt.
- Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil.
- We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.
- We beledigen en kwetsen elkaar niet.
- Wanneer je kwaad bent is slaan, schoppen e.d. geen oplossing; probeer samen te praten en ga anders naar een leerkracht.
- Niemand mag worden beoordeeld op bijvoorbeeld zijn/haar uiterlijk, kleding, geloof of familie.
- Op school praten we Nederlands met elkaar.
- Pestgedrag zoals: uitlachen, negeren, buitensluiten, dreigen, stoken, dingen afpakken, chanteren, wordt niet geaccepteerd.
- Maak bij een spel duidelijke afspraken en houd je daaraan.
- We gaan zorgvuldig om met spullen van jezelf en van een ander.

- Je mag niet klikken, maar als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan moet je hulp aan de leerkracht of overblijfjuf/meester vragen.
- Vertel de leerkracht wanneer iemand anders wordt gepest.
- Ook na schooltijd opzettelijk iemand pijn doen, opwachten, achterna zitten of pesten is beslist niet toegestaan.
- Bedreigen of uitschelden doen we ook niet via briefjes of de computer (bijvoorbeeld MSN).
- Oplossen en uitpraten van een ruzie doe je alléén met diegene met wie je ruzie hebt; je haalt er geen andere kinderen bij.
- Na het uitpraten en oplossen van een ruzie kunnen we ook weer vergeven en vergeten.
- Alle kinderen moeten meehelpen de sfeer in de groep en op school goed te houden.

Toevoegingen:

- Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de groepsregels. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.
- De regels ‘vertalen’ voor de kinderen van groep 1 t/m 4 en laten ondersteunen door tekeningetjes/pictogrammen
- Kinderen uit groep 5 t/m 8 een Anti-Pestcontract aan het begin van het schooljaar laten ondertekenen, waarin de afspraken betreffende pesten door elke leerling en de leerkracht en directeur ondertekend wordt (en bijvoorbeeld op A3formaat zichtbaar wordt opgehangen in de klas).

We bieden alle regels tegelijk aan en iedere groep of alle groepen samen kiezen een regel van de week. Deze regel hangt in die week goed zichtbaar in het lokaal. Ook komt deze regel goed zichtbaar in de gangen van de school te hangen.

Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Wanneer kinderen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1:

Er eerst zelf (en samen) uitkomen.

Stap 2:

Op het moment dat een van de kinderen er niet uitkomt heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Stap 4:

Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerling die pest of ruziemaakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie blz. 5 bij consequenties).

Ook wordt de naam van de ruziemaker/pester in de “Dit-kan-niet”map genoteerd. Bij iedere melding in de map omschrijft de leerkracht de ‘toedracht’. Bij de derde melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie/pestgedrag.

Consequenties:

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn / haar gedrag:

FASE 1:

- ❖ Een of meerdere pauzes binnen blijven
- ❖ Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- ❖ Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- ❖ Informatie (junior) boekje laten maken, bijvoorbeeld:

Informatie Junior:	Zo hoort het	(109)
Informatie:	Opkomen voor jezelf	(44)
	Amnesty International	(78)
	Bureau Halt	(92)
	De Tweede Wereldoorlog	(97)
	Geweld	(99)
	Vriendschap	(103)
	Anne Frank	(122)
	Heksen	(132)
	Het Jodendom	(41)
	Het Christendom	(119)
	De Islam	(142)
	Het Boeddhisme	(165)
	Het Hindoeïsme	(181)
- ❖ Door gesprek: bewustwording voor wat de pester bij het gepeste kind teweeg brengt
- ❖ Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

FASE 2:

- ❖ De leerkracht en/of directie voert een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de 'Dit-kan-niet' map en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3:

- ❖ Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

FASE 4:

- ❖ Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

FASE 5:

- ❖ In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Suggesties voor begeleiding bij pesten:

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

☐	Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
☐	Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het Pesten
☐	Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
☐	Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
☐	Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
☐	Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
☐	Sterke kanten van de leerling benadrukken
☐	Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
☐	Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
☐	Het gepeste kind niet overbeschermen ; hiermee bestaat de kans dat je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

BEGELEIDING VAN DE PESTER:

☐	Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
☐	Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
☐	Excuses aan laten bieden
☐	In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
☐	Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
☐	Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de ‘stop-eerst-nadenken-houding’ of een andere manier van gedrag aanleren.
☐	Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? *
☐	Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
☐	Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

* Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- ❖ Een problematische thuissituatie
- ❖ Een negatief zelfbeeld
- ❖ Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- ❖ Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- ❖ Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan (ten koste van anderen)
- ❖ Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

ADVIEZEN AAN DE OUDERS van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

a. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.   b. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken   c. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.   d. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport   e. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

a. Neem het probleem van uw kind serieus   b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden   c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen   d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet   e. Besteed extra aandacht aan uw kind   f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport   g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind   h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus   b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan   c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.   d. Geef zelf het goede voorbeeld   e. Leer uw kind voor anderen op te komen.   f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

De Drie Linden heeft als doel te zorgen voor een veilige omgeving voor kinderen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen elkaar hierop aanspreken.

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL